

Remissvar på Ku2024/00280

Sammanfattningsvis anser Konstpool att

- det är en nackdel för den konstnärliga friheten om alla statliga stöd till kulturutövare delas ut från en källa.
- ekonomiska stödverksamheten som Konstnärsnämnden fördelar idag kan tas över av Vinnova vilket skulle bidra till regeringens ambition att betrakta konstnärers verksamhet som en av många innovativa verksamheter.
- nödvändigt utredningsarbete kan tas över av Kulturanalys
- Iaspis kan flytta över till Moderna museet där det låg tidigare
- Kulturbryggan mm flyttas till Kulturrådet.

Verkar i egenintresse

Två myndigheter är föreslagna att slås ihop till en under Statens Kulturråds namn. Kulturrådet ser fördelar med det medan Konstnärsnämnden är emot sammanslagningen. Hade förslaget varit det motsatta att Kulturrådet skulle gå upp i Konstnärsnämnden hade med största säkerhet Konstnärsnämnden varit nöjd och Kulturrådet varit emot sammanslagningen. Det får ses som mänskligt att man vill försvara den verksamhet man leder men kanske är det inte ett produktivt förhållningssätt utifrån målet med verksamheten.

Konstnärlig frihet

Kulturrådet framhäver att de ger stöd och bidrag till organisationer och näringsidkare medan Konstnärsnämnden ger till enskilda konstnärer. Eftersom en mycket stor andel av konstnärerna driver sin verksamhet via enskild firma, aktiebolag, eller handelsbolag är de näringsidkare, varmed de kan söka bidrag både från Konstnärsnämnden och Kulturrådet, vilket Kulturrådet bekräftar. **De olika stöden från respektive myndighet täcker delvis olika kostnader. Att kunna få bidrag från olika källor är avgörande för konstnärlig frihet och mångfald.** Olika institutioner/bedömningsgrupper har olika preferenser. Att lägga alla bidrag i en skål minskar den konstnärliga frihet och mångfalden. Eftersom ett antal olika stödformer har lagts ner de senaste åren, Musikverket, Framtidens kultur, Riksställningar osv. är ytterligare en aktör mindre, ett negativ förslag.

Bristande förtroende för Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden hävdar att man har stort förtroende inom konstnärskåren. Konstpool vill påstå motsatsen. **Det finns bevis och många rykten om att vänskapskorruption förekommit under lång tid**, vilket stärks av att Riksrevisionen sedan 2020 anmärkt på att Konstnärsnämnden inte följer förvaltningslagen avseende transparens och förutsägbarhet. Trots Riksrevisionens anmärkningar har man ignorerat detta och kört vidare som tidigare. Det är därför anmärkningsvärt att Kulturrådet inte uppmärksammat detta utan istället framhäver de goda rutinerna som Konstnärsnämnden har. Även Kulturrådet har fått anmärkningar av Riksrevisionen av samma anledning.

Vinnova fördelar stödpengar till konstnärer

Konstpools förslag är att **Konstnärsnämndens stipendiefördelningen flyttas till Vinnova** som har rutiner för att hantera olika verksamhetsområden med en transparent process. Konstproduktion med utvecklingsarbete är innovativt arbete vilket Vinnova har som fokus. Att sammanföra konstnärers verksamhet med andra företags verksamhet skulle på sikt kunna ge konstnärers samma möjligheter som andra småföretagare i andra sektorer. Idag är konstnärer särbehandlade på ett negativt sätt avseende ekonomiskt stöd för sitt arbete eftersom Konstnärsnämnden förutom arbetet/projektet också tar hänsyn till konstnärers privata ekonomiska status, inte hur ekonomin för den konstnärliga verksamheten går. Detta innebär att en konstnär som har stor försörjningsbörda med högre inkomster pga till exempel många barn har mindre chans att få stöd än den som har liten försörjningsbörda med mindre behov av inkomster.

Vinnova utgår från verksamhetens ekonomiska situation dvs inte den privata ekonomin. Genom att föra över bidragsfördelningen till Vinnova med samma typ av referensgrupp och konstnärlig kvalitet som idag skulle konstnärers situation förbättras och ge lika behandling jämfört med andra innovativa verksamheter. Däremot kan avkastningsperspektivet inte jämföras med andra affärsdrivande verksamheter där man förväntar sig direktavkastning medan ekonomisk tillväxt av konstnärlig verksamhet framförallt är indirekt, via till exempel besöksnäringar.

Konstnärsnämnden driver inte konstnärers behov enligt egen utsago gentemot politiken.

Konstnärsnämnden framhäver sin betydelse för konstnärspolitiken. I Konstpools kontakt med myndigheten hävdar man att man inte kan bedriva någon politisk påverkan. Man gör utredningar, svarar på en del remisser men driver inte konstnärernas behov gentemot politiken. Däremot verkställer man de politiska mål som regleringsbrevet anger. Man är alltså styrd av politikerna men inte av konstnärernas behov. I det avseendet är man passiv enligt egen utsago. De politiska målen för de kulturella stöden kan därför verkställas av Vinnova.

Kulturanalys tar över Konstnärsnämndens utredningsarbete

Det utredningsarbete som Konstnärsnämnden har åtagit sig sedan något/några decennier tillbaka ser inte Konstpool har något större värde eftersom flertal utredningarna inte leder till åtgärder och ofta inte är förankrade i konstnärskåren. Sedan Konstnärsnämnden started denna verksamhet har Kulturanalys skapats som en utredande myndighet. De kan ta över utredningsarbetet. Övrig verksamhet så som Kulturbryggan med mera kan flyttas till Kulturrådet. Iaspis låg tidigare under Moderna museet. Man ska nu utreda om Moderna museet ska få ett utökat ansvarsområde och då ska kanske Iaspis ingå där.